

Не трѣбова да се забравя, че послѣдното заявление по тоя прѣдмѣтъ бѣ направено отъ първий министъ и че споредъ това заявление нашият флотъ е проводенъ на Истокъ за подържка на британски интереси. Азъ противствувамъ противъ тая постоянна система на обръщане къмъ наши ти себелюбиви наклонности. Тя запалва лъжливи пламници, крие истинни ти, смушава свѣтъ тъ. Кой е вдигналъ понѣ прѣстъ си противъ британски ти интереси, кой е казаль понѣ слово противъ тѣхъ? Ако това заявление не е просто самохвалство, то значи само това, че нашият флотъ очаква разрушение то на турска та империя, за да можимъ найрано отъ другити да грабнимъ най-голѣма частъ отъ остатки ти. Ако такъва е смисълъта на заявление то, то е чисто заблуждение, и стига само да си прѣдположимъ съвѣршено подобенъ случай за да можимъ да си съставимъ едно правилно съждение за него. Какво би казали ний, ако Русия би събрала една армия на Прутъ или Австраия на Дунавъ, а кнезъ Горчаковъ или графъ Андраши биха обявили, че тия сили са събрани и расположени по тоя начинъ за заптита на руски ти или австрийски интереси?

Въ такива необикновени обстоятелства по-добре е, може би, прѣди да излагаме мнѣние камъ какво трѣбова да се стремимъ и какво трѣбова да желайме, да разгледдаме какво сме длѣжни внимателно да избѣгваме. Въ каналъ тъ, въ който имаме да плаваме съ правительство то или безъ него, запалени са за настъ много лъжливи фенери, които застррапаватъ съ вѣрно корабокрушение. Работата та стана твърдѣ тежко реална за настъ за да продължаваме да се боимъ отъ вѣчното плашило — отъ Русия. Не веднажъ то съ успѣхъ се е показвало на сцѣната; нѣ сега съвѣршено е овѣхтело и станало безполезно. Сега вече не може да се доказва, както неотколѣ доказваше единъ уменъ и просвѣтенъ вѣстникъ, че е по-добре да бѣдѣтъ нешастни дванадесетъ или тринаесетъ милиона турски християне, стига само (възможностъ та само на тия два исхода бѣ смѣло прѣставлявана на видъ) двѣстѣ милиона души въ Индия да не бѣдѣтъ лишени отъ благодѣянията на английското